

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.
M. Kir. Halélettani és Szenny-
vítisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT - (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Újabb adatok a német halászatról. L. K. — Halászati jog bérbeadási hirdetmény. — A Tiszavirág 1929. évi nászrepülése Szegeden. (Befejező közl.) *Ladócsy Károly*. — Beszámoló az 1929. évi horgászati viszonyokról. *Vitéz Szurmay Sándor báró*. — Társulatok—Egyesületek. — Újdonságok—Vegyések. — Kérdések—Feleletek. — Árjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Neuere Daten aus der deutschen Fischerei. — Die Theissblüte im Jahre 1929 bei Szeged. — Die Verhältnisse des Angelsports im Jahre 1929. — Gesellschaften und Vereine. — Vermischte Mitteilungen. — Fragenkasten. — Fischpreise. — Annoncen.

Újabb adatok a német halászatról.

A német birodalmi élelmezési és mezőgazdasági minisztérium utolsó évkönyve¹ sok figyelemreméltó adatot tartalmaz magyar vonatkozásban is. A tengeri halászatról szóló első részt maga az évkönyv szerkesztője, EICHELBAUM dr. kormánytanácsos írta, az édesvízi halászatról szóló fejezeteket RÖCHLER dr. és SCHIEMENZ dr. állították össze.

A tengeri halászatról csak néhány figyelemreméltó adatot bocsátunk futólag előre, mielőtt a bennünket közelebről érdeklő belvízi halászatra áttérnénk. Az 1928. évben a német tengeri halászat összes eredményét a birodalmi statisztikai hivatal 74 millió márkára értékelte, szemben az 1927. évi 63 millióval. Az édesvízi halászat összefogását, noha mennyiségre jóval kevesebbet produkált, P. SCHIEMENZ és WUNDSCH számításai alapján közel háromszor ennyire, vagyis 200 millió márkára becsülhetjük.

A 74 millió felül még 12 és fél millió értékű halat német halászgözösök idegen, főleg angol kikötőkben raktak partra és bocsátották áruba.

A behozatal friss és feldolgozott tengeri halból jóval felülmúlja a német termelést: 1928. évben 117

millió értékű volt a behozatal, ebből 46 millió sózott és 28 millió értékű friss hering. A hazai termelésből és hozzá a bevitelből (levonva a hallisztté feldolgozott 7 millió kg-ot) a 62 és fél millió lakos minden egyes emberére évi 88 kg csak tengerihal-fogyasztás adódik, szemben az 54 kg-nyi hús-fejadaggal. Ehhez hozzáadva a fejenként két kg-ot kitevő édesvízi halfogyasztást, az egy főre eső halfogyasztás Németországban évi 11 kg-ra emelkedik.

Ha evel az arányszámmal szembe állítjuk a nyolc milliárd magyar lakosra eső kb. 75.000 q összhalfogást, és levonjuk belőle a közel harmadrésznyi exportárut, azt látjuk, hogy Csonka-Magyarországon egy ember alig több, mint huszadrésznit, vagyis évenként és fejenként 60 dekagrammot fogyaszt az itt termelt halból, ami legalább is tág fantáziára nyit teret a magyar haltermelőnek és halkereskedőnek egyaránt. Az összejöveteleinken többször emlegetett túltermeléstől még elég messzire vagyunk.

Édesvízi halak dolgában a német behozatal sokszorosan túlhaladja a kivitelt. 1928-ban 13 millió márká értékű édesvízi halat hoztak be és csak 2 millió értékűt vittek ki; mennyiségre nézve 85 ezer q bevitt hallal csak 10 ezer q exporthal áll szemben.

Az édesvízi halbevételben Magyarországot igen előkelő hely illeti meg. A 13.582 q-nyi összes ponty-behozatalból 1928-ban 6064 q jött csakis Magyarországból, 2190 Jugoszláviából, 2292 Franciaországból, 1930 q

¹ Jahresbericht über die deutsche Fischerei 1928. Herausgegeben vom Reichsministerium f. Ernährung u. Landwirtschaft. Redigiert von Dr. EBERHARD EICHELBAUM, Regierungsrat im Ministerium. 1928. 488 I.

Csehországból, 650 Lengyel-sziléziából, 239 q Ausztriából, 144 q Dániából és 65 q Hollandiából.

Sem az előző, sem a következő évben meg sem közelítette a magyar pontybevitel az 1928-i közel 50%-os arányszámot. 1927-ben 10.501 q pontyot vittek be Németországba, ebből valamivel több, mint negyedrészt, 2680 q volt magyar ponty, 2458 volt cseh, 1923 jugoszláv és 1796 francia ponty. 1929-ben 16 845 q ponty jött be Németországba, ennek egyharmada, vagyis 5736 q volt magyar, 4653 francia, 2728 jugoszláv és 2592 cseh származású.

Az ideai (1930) januári statisztika 3213 q pontybevitelt mutat ki, amelyből Franciaország küldött 1288 q-t, Magyarország 948 q-t, Csehország 270 q-t, Jugoszlávia 257 q-t. A múlt évi januárban 723 q, az 1928. év első hónapjában 2119 q volt a magyar pontybevitel Németországba.

A szeptembertől januárig tartó főszezónban így alakul a négy utolsó év pontybevitel:

1926/27	7419 q
1927/28	9551 q
1928/29	7856 q
1929/30	11032 q.

Az elmúlt télben eszerint közel 25%-kal több pontyot hozott be Németország, mint az előző három év átlagában, amiben nagy része lehet a tavalyi kegyetlen fagyok által Németországban okozott óriási halastavi károknak. A magyar pontybevitel majdnem kétszerese volt ezidén a tavalyinak. Sopánkodnak is a németek a magyar import „hihetetlennek“ látszó felszökkenésén. „Kereskedői körökben is úgy hitték — írja a neudammi F.-Ztg. —, hogy a magyar pontybevitel nem fogja elérni a múlt évad arányait. A hivatalos számadatok, sajnos, alaposan kioktatnak bennünket.“

A pontybevitel Németországba 1928-ban majdnem pontosan ugyanannyi volt mint a *süllőbevitel*: 13.522 q. Ebből a mennyiségből Oroszország és Esztónia együtt 12.200 q-t szállítottak, Ausztria 7 q-val, Csehország 1 q-val, hazánk semmivel sem szerepel.

Az 1929-i statisztika szerint az elmúlt évben a süllőbevitel Németországba 18.683 q-ra, vagyis 40%-kal emelkedett; ebben a tömegben, melynek 90%-a orosz eredetű, már 24 q magyar áru is szerepel.

Az 1928. évi 3580 q-t kitevő *compóbevitelből* 425 q magyar származású, az 1929. évi 3753 q compóimportból azonban csak 297 q a magyar.

Legnagyobb a szükséglet Németországban az édesvízi *angolnában*. Ebből a pompásízű halból, amely ott a munkásságnak is kedvelt tápláléka, mert hús és szalonna egyben, s hidegen is kitűnően élvezhető, 1928-ban 30.372 q volt a bevitel, 1929-ben pedig már 34.081 q. Ebből a mennyiségből Dánia egymaga 20.730 q-t, vagyis 60 %-ot szállított. A múlt évben már Lengyelország is exportált angolnát német szomszédjának: 173 q-t.

Érdekes az édesvízi halak átlagárának alakulása Németországban; 1929. évben a legfontosabb édesvízi halfajok termelői átlagára ez volt:

angolna kilója	2·60	márka
süllő	2·15	„
compó	1·77	„
csuka	1·66	„
ponty	1·43	„
kárász	1·22	„
sügér	1·13	„
keszeg	0·56	„

Egy pár szót a német *tengeri halkivitelről* is kell ejtenünk, mert ennek Magyarországra, a hazai haltermés

fogyasztására káros hatásáról újabban sok szó esett. L. BRÜHL berlini professzor óriási adathalmazt feldolgozó cikke a „Jahresbericht“-ben bősz felvilágosítást nyújt ennek a kérdésnek minden részletéről. Sajnos, az 1929. év adatai még nincsenek feldolgozva, így csak az 1927. év statisztikáját használhatjuk fel összehasonlításként.

Friss és fagyasztott heringből Magyarország kapott 1927-ben 141 q-t

1928-ban 1132 q-t, vagyis több, mint nyolcszor annyit!

Igaz, hogy Csehországba is több, mint megkésztetődött, Ausztriába pedig szintén majdnem megnyolcszorozódott ugyanezen idő alatt a német heringkivitel; s az is igaz, hogy Ausztria ötszörannyit, Csehország pedig több mint *ötvenszer* annyit vitt be 1928-ban, mint Magyarország.

Kabeljauból s más tengeri halból Magyarország kapott: 1927-ben 416 q-t,

1928-ban 515 q-t.

Ugyanezen halakból ugyancsak 1928-ban Csehország kapott . . . . . 5500 q-t, Ausztria . . . . . 23.230 q-t.

A sózotthering-kivitelben Magyarország nem szerepel, nyugati szomszédaink azonban ebből az áruból is 5—900 q-t fogyasztanak.

Lazacból csökkent a behozatalunk, 8 q-ról 6 q-ra. Angolnából, Bücklingből, Sprottenből és hasonló füstölt halakból behozatalunk 279 q-ról 278 q-ra csökkent, Csehország ezekből több, mint tízszeres, Ausztria több, mint huszszoros mennyiséget hozatott be.

Szardiniából és más légmentes edényekbe zárt halkonzervekből behozatalunk az 1927-es 100 q-ról 112 q-ra emelkedett. Csehországba több, mint ötször, Ausztriába nyolcszor ennyit visznek be.

Végül tengeri hallisztból 634 q-t, halguanóból 571 q-t hoztak be Magyarországra.

L. K.

Halászati jog bérbeadási hirdetmény.

A vásárosnamény—csapi tiszai halászati társulat közhírré teszi, hogy a kötelékébe tartozó felső-, középső- és alsószakaszra osztott mintegy 1647 kat. holdon gyakorolható halászati jogát 1930. évi június hó 10-től kezdődő 1936. évi június hó 9-ig terjedő hat évi időtartamra Vásárosnaményban a „Vadász Otthon“-ban folyó évi május hó 19-én délelőtt 10 órakor tartandó zárt ajánlati tárgyaláson bérbe fogja adni.

A bérösszeg irányára: a felsőszakaszra 1400, a középsőszakaszra 700, az alsószakaszra 700 kilogramm édesvízi élő ponty, melynek felerésze 1 P 60 fill. kilogrammonkénti árban a társulat pénztárába, ugyanígy az erkölcsi testületet, jogiszemélyeket, társulatokat megillető part-járandóságokat minden év június és december hó 1-én kifizetni, a többi partbirtokosokat megillető hal-járandóságokat az elnökség által meghatározott mennyiségben a birtokosoknak kiszolgáltatni, ezek megtörténtét minden évben hitelt érdemlőleg igazolni. A természetben kiszolgáltatandó hal mennyisége 1929 1930. évben a felsőszakaszon 305 kg, középsőszakaszon 121, az alsószakaszon 129 kg volt.

Holtmedrek bérbeadás tárgyát nem képezik.

Zárt ajánlat szakaszonként meghatározva adandó be a bérbeadás napján és helyén az elnökségnek, mellyel egyidejűleg a felsőszakaszra 300 P, a középső- és alsószakaszra 150—150 pengő készpénzben befizetendő.

A társulat fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül, a felajánlott mennyiségre tekintet nélkül, azzal köthesse meg a szerződést, melyet saját érdekében jónak lát, vagy az egészet visszautasítani, újabb bérbeadást elrendelni.

Részletes feltételek Vásárosnaményban, Nagylónyán a község házábanál megtudhatók. Bővebb felvilágosítással—írásbeli megkeresésre — készséggel szolgál Bakcsy László alelnök-igazgató, Barabás.

Barabás, 1930 április 13. napján.

Bakcsy László
alelnök-igazgató,

A Tiszavirág (*Palingenia longicauda*, Oliv.) 1929. évi nászrepülése Szegeden.

Írta: LADÓCSY KÁROLY

(Folytatás.)

A két nem megjelenése közötti időbeli különbség. Erről a három nagy rajzási napon nem beszélhetünk (I. III. sz. táblázatot). Ellenben az azokat megelőző és követő napokon fél-másfél órai késéssel jelennek meg a nőstények a hímek után. Természetesen a már korábban megjelent hímek ekkor legtöbbször már nem élnek s így csak a később megjelent hímek párosodhatnak.

Élettartam. A normális nászrepüléskor, mely kb. 5 órától 7 óráig tart, a hímek élettartamára két órát számíthatunk. Miután párosodtak s megtermékenyítették a petéket, hamarosan elpusztulnak. A nőstények viszont a pázás után még kb. 1—1½ óráig élnek, nagy magasságig felemelkedve a víz fölé, közben azonban leszállnak, hogy petéiket a vízbe rakják. Nem-párosodott nemek közül a hímek tovább élnek, mint a nőstények. Subimago állapotban levő hímeket gyűjtöttem össze 100 példányban. Ezek a fogságban — miközben megvédettek — másfél napig éltek. Fogságban tartott nőstények, melyekből ugyancsak 100 példányt gyűjtöttem össze, csak tíz óra hosszát éltek. Párosodott s vízből kifogott példányok közt a hímek mutattak több életet, a többszáz begyűjtött Tiszavirág közül a hímek este tíz órákor, a nőstények már kilenc órákor haltak el. Tehát vízből kifogottan a hímek öt, a nőstények csak négy óráig éltek. Öt órákor gyűjtöttem.

Az életben maradási tehát (fajfenntartási ösztön?) a két nemre vonatkozólag időbeli arányba állítva, a következő adatokat kapjuk:

Nemek:	Természetes módon párosodottak:	Párosodottak és vízből kifogottak:	Nem párosodottak és fogságban tartottak:
♂	2 óra	5 óra	36 óra
♀	3 óra	4 óra	10 óra

A nemek párosodását többen megfigyelték (dr. Unger Emil, Lósy ír róla). A peterakásra vonatkozólag Lósy azt állítja, hogy a nőstény is a vízbe hanyatlik pázás alkalmával és hullájából a víz mossa ki a megtermékenyített petéket. Dr. Unger megállapítása azonban valószínűbb. A nőstények t. i. a pázás után le-leszállnak a víz színére és ekkor rakják le petéiket, mely szerintem is valószínű, mert magam is így láttam.

Tömegek és nemek eloszlása. A IV. számú táblázat oszlopocskái mutatják a nászrepülés tartama alatt naponta megjelent Palingeniák nemek szerinti viszonylagos tömegét. A június 14—18-ig tartó rajzást előrajzásnak is nevezhetjük. Jellemzi a hímek nagyobb számú megjelenése. Ez azonban csak megfigyelő helyemre áll, mert pl. június 17-én a szegedi oldalon négyzetméterenkint 8—10 ♂ egyed szálldosott és az egész két órai rajzás alatt csak 10 ♀ példányt láttam, — addig az újszegedi oldalon este több nőstény jelent meg.

A szegedi oldalon a Mentő Állomásnál 8 méter mélységből agyagot szedtek ki tizcentiméteres átmérőjű iszapszűrővel, melyben háromszori vételnél 22 drb. álcát találtam. A nemek eloszlása ezekben 10 ♂ és 12 ♀. E

csékélyszámú egyedre kiterjedő kísérlet igazolja a nemek egyenlő százaléku adottságát.

Június 19-én begyűjtött nagy tömegű hullából 1000 darabot megszámlálva 658 ♂ és 342 ♀ példányt kaptam, mely megfelel 65·8% ♂ és 34·2% ♀-nek. A gyűjtést azonban este hat órákor végeztem, amikor a hímek nagy része már vízbe hullott, a nőstények ellenben még fent a magasban röpködtek. Így ez a kísérlet csak azt igazolja, hogy a nőstények 50%-a még a levegőben szálldos este hat órákor.

Az igazságot megközelíti az előtte való napon végzett számolás, amikor kézi hálóval a víz felett szálló Palingeniákból 400 darabot gyűjtöttem. Ezek között 193 ♂ és 207 ♀ volt, amely megfelel 48·2% ♂ és 51·8% ♀-nek. Ez teljesen igazolja az egyenlő arányú nemi elosztódást.

Június 20-án és 21-én egyenlő nemi arányban röpködnek a Tiszavirágok. Június 23-án a csékély számában röpködő Palingeniák nemileg arányosan oszlanak meg. Este 6 órákor a víz színén uszkáló Palingenia hullákat gyűjtöttem és 100 drb. Palingenia hulla közül 93 ♂ és 7 ♀ volt. Ez a jelenség azonban ne tévessze meg az embert, mert a nőstények fajsúlya nagyobb lévén (tele vannak petével s kisebbek is) a víz alá merülnek, míg a hím nagyobb szárnyú és testének fajsúlya is kisebb lévén, a víz színén uszkál.

Mindezekből megállapítható az a tény, hogy — bár az előrajzásban mutatkozik némi abnormitás, — a nemek százalékos elosztása egyenlő. Ez mint örökléstan adottság áll minden élőre s így állatunkra is.

Palingenia-álcák. Meg szeretnék emlékezni még a Palingenia-álcáról is, mely igen fontos haltáplálék és jelentősége nagyobb, mert állandó táplálékul szolgál. Anatómiáját E. Schoenemund írta meg. Táplálkozásáról és laboratóriumban való tenyésztéséről dr. Unger Emil írt. Megemlítem, hogy magam is megpróbálkoztam a petéket kikeltetni, de nem sikerült. Fejlődésnek indultak, de fejlődésük abbamaradt. Valószínű, hogy a csak hetenkint váltott Tiszavíz kevés táplálékot adott a leendő álcának, illetve a benne elszaporodott gombák okozták elhalásukat. Dr. Unger szerint a Palingenia kb. 7000 petét rak. A lárvá kb. 2 hónap múlva kel ki. Az iszapba, illetőleg az agyagba lyukat fúr s ott fejlődik három éven át. Trachea-kopolytával lélegzik, tápláléka az agyag és a vízben levő szerves detritus.

A tápéi, illetve Algyővel szemben fekvő nagyfai agyagpart (fényképét lásd az áprilisi számban) tele van Palingenia-álca fúrta lyukakkal. A felvétel szeptember 3-án készült a víz színétől egy-másfél méternyire. A Tisza vizállása Szegednél

szeptember 3-án + 0·20 volt, míg

június 19-én + 2·20

július 6-án + 1·94

július 11-én + 1·02 volt. (Az adatok a m.

kir. Folyammérnöki Hivataltól.) Vagyis a június 19-i nagy nászrepüléskor a tápéi agyagpart még a vízben volt. Szeptember 3-án már 1 méter mélyen a víz alatt sem találtam álcákat ezen a helyen (a tápéi komp felett 100 méternyire). Így igen valószínű, hogy innen az álcák imagová fejlődven, mind kirepültek.

Palingenia fogyasztói. A Palingenia-álcát a következő halak fogyasztják (dr. Unger E.: Magyar tavak és folyók természetes haltápláléka):

Vágó durbincs (*Acerina cernua*)

Selymes " (" schraetzer)

Kecsege (*Acipenser ruthenus*)

Német bucó (Aspro streber)
Magyar „ („ zingel)
Márna (Barbus fluviatilis).

Dr. Unger Emil a halak gyomortartalma alapján állapította meg, hogy Palingenia-lárvát fogyasztanak. Ezekon kívül bizonyos, hogy a harcsa is szereti a Tiszavirág álcáját. A repkedő és a vízbe hullott imagot minden hal fel-falhatja. Terített asztal olyankor a Tisza és a többi palingeniás víz.

A halakon kívül a madarak is szeretik fogyasztgatni repkedő kérészüket. A subimago állapotban levő hímét, amikor a partra repül vedleni, szorgalmasan eszegeti (saját megfigyelésem alapján) a

Barázda billegető (Motacilla alba L.)
Sárga „ (Motacilla flava L.)
Rozsdafark „ (Ruticilla phoenicura L.)

A repkedő Palingeniákat a legjobban a fecskék és a verebek kapkodják.

Pete. Megemlítem még a pete, illetve a spermiumon végzett méréseimet. Lósy helytelenül gömbölyűnek mondja a pete alakját, — lehet, hogy oldalt nézte. Helyesebb a lencse alak. (dr. Unger) A pete egyik oldalán védőhártya foglal helyet. Hosszúsága 435—450 μ , szélessége pedig 390 μ . A spermium az emberi spermiumhoz hasonló, természetesen bizonyos különbséggel; így pl. a farki rész sokkal hosszabb: 120—125 μ , a fej hossza viszont 10 μ , szélessége 5 μ .

Gazdasági jelentősége. A Tiszavirág, mint hal-táplálék nagy gazdasági jelentőségű. Álcája, mint csalétek, fontos a halászatban. Az imago szárítva szintén csalétkül szolgál. Golyókba összegyűrik s horogra használják így. Madáreleségnek is gyűjtik.

Végezetül köszönetet kell mondanom kollégámnak, Horváth Péter egyetemi gyakornok úrnak fáradozásáért, aki júliusban, két heti távollétem alatt szíves volt megfigyeléseimet végezni.

Ismételten köszönetem jár dr. Unger Emil kir. főadjunktus és szerkesztő úrnak szíves útbaigazításáért s hogy munkám megjelenését a „Halászat“-ban lehetővé tette.

Vége.

Irodalom.

Dr. Unger Emil: Magyar tavak és folyók természetes hal-tápláléka. Különlenyomat a Kísérletügyi Közlemények XXX 1927. kötet 5. füzetéből.

Dr. Eduard Schoenemund: Beiträge zur Kenntnis der Nympe von Palingenia longicauda Oliv. — Sonderabdruck aus dem Zoologischen Anzeiger Bd. 80. Heft 3—4. 1929.

U. a.: Habroleptoides eine neue Ephemeropteren-Gattung. — Sonderabdruck aus dem Zool. Anzeiger Bd. 80. Heft 7—9. 1929.

Brehm—Losy: Az állatok világa, IX. kötet, Pseudoneuoptera, 478—479. old.

TECHET RÓBERT

okleveles mérnök BUDAPEST

Vállalja HALASTAVAK tervezését és építését, régi tavak reorganizációját, tavak intenzív racionális kezelését, termések külföldi értékesítését, öntözések, lecsapolások tervezését és építését, földbirtokok felmérését, parcel-lázását, mérnöki és halászati szakvélemények készítését.

VIII., József-körút 43. sz. II.

TELEFÓNSZÁM: József 429—22.

Beszámoló az 1929. évi horgászati viszonyokról.

Irta:

vitéz uzsoki SZURMAY SÁNDOR báró, nyug. honv. min., gyal. tbnok.

Az elmúlt 1929-ik év horgászati és halászati viszonyairól csak a legszomorúbb képet nyújthatom. Kicsiny, megnyirbált hazánk minden vidékéről, a Dunáról, Tiszáról, Rábáról, de egyik-másik kisebb folyóvizéről is egybehangzóan a folyó évben rossz híreket kaptam. Sehol nincs hal, sem halász, sem horgász nem tud halat fogni, üres minden víz. Ki kell várni, míg megjavul a helyzet.

Így eshetett meg velem — a telivér horgásszal, aki nap-nap mellett számontartja a Duna—Tisza vízállását, a Meteorológiai Intézet időjárás-jelentéseit és mindazt, ami mindezekből kifolyólag a horgászatra fontos, aki képes nagy utakat is megtenni, hogy a horgászat utólérhetlen gyönyöreit élvezhesse —, hogy 1929-ben mindössze csak kétszer vettem kezembe szerszámaimat, hogy oda siessek, ahonnan egész kis, egész halvány reménysugár ért, hogy jó a helyzet, van hal, tehát lehet fogni is.

Az első eset nyár derekán volt, amidőn az utólérhetlenül figyelmes Isgum dr. hívott a tolnai nagy Dunára.

— A Duna vize szép tiszta, a vízállás is megfelelő, az időjárás is állandóan jó, meg kellene próbálni a puttyogatást a nagy harcsára. Várnak.

Így szólt a jelentés, melynek folyamánként sietve pakkoltam és rohantam oda. Hisz nem kevesebbről volt szó, mint régi vágyam kielégítéséről ép most, amidőn majdnem egy év óta nem is volt horog a kezemben.

Hajón mentem le. A horgászláz még az éjjeli nyugalmából is kivette a maga részét. Nem csoda, így kiéhezve, minden szerényebb bevezetés nélkül mindjárt a nagy harcsával felvenni a harcot, a nagy harcsával, mely viszi majd a csónakot a nagy Dunán, úgy mint Jókai regényében, míg ki nem merül és birtokba nem vehetem.

Fadd-Tolnán hajnalban várt házigazdám, Isgum dr., Örfy Gyula dr., Tolna megye főügyésze, régi horgásztársam és a fiatal Bóni halász a puttyogatóval.

Én Bónival az egyik ladikba ültem, többi társaim a poggyással egy másikba. Így mentünk le a nagy Dunán Gemenc felé, mely vagy 12 km-re fekszik.

— Lesz-e harcsa, Bóni?

— Azt hiszem lesz kegyelmes úr. Harap a harcsa; én a napokban fogtam már négy kisebb darabot. Mindjárt föl is szereljük a horgokat, mert kissé lejjebb van egy hosszú, erősen alámosott part, a mederben fekvő sok fatuskóval és fával, ott szereinek tartózkodni.

Hamarosan elkészültünk a szereléssel. Az én készségem és Bónié — a halászok kipróbált mintája szerint — teljesen egyformák voltak: 15 méteres ruhaszártóköttél, melynek egyik vége a csónak oldalához volt kötve, a másik végén egy kétágú, 2¹/₂ cm hajlású nagy horog, minden horogágon egy-egy nagy lóbogár (lótétű). A horog fölött 3—4 darab arasznyi hosszú piros szalag- vagy vászoncsík úgy a horog fölött a zsineghez kötve, hogy az alsó végek lelógva a horog szára körül játszadoznak a vízben. A horog fölött 40—50 cm-re vagy 10—15 nehéz ólomgolyó azzal a rendeltetéssel, hogy a horgot merőlegesen tartsák a csónak mellett. A horgot mindegyikünk oly mélyre ereszti a vízbe, hogy legalább 1¹/₂ méterre a csónak alatt, de legföllebb oly mélyre, hogy legalább 1/3 méterre legyen a víz fenéke fölött. Mindegyikünk egyik kezében tartja így a horgot és a csónak csendesen úszik le a Dunán, alatta a két — néha feljebb húzott vagy

lejjebb eresztett — horog lebeg a vízben. Bóni jobbkezevel üti a fából készült saját puttyogtatóval a vizet, mely állandóan adja tiszta üvegcsengéssel a „pluk-pluk-pluk” hangot. Közben beszélgetünk; Bóni néha pauzál egy kissé és felemelve a horgokat, megnézzük, rendben van-e minden.

Egyszerre csak látom, amint Bóni felugorva meg-rántja a horgát és két kézre fogva sebbel-lobbal kirántja — üresen, hozzá is teszi mindjárt, mégpedig erősen ki-vörösödve, felpaprikázva:

— Rajta volt a harcsa, elvitte a lóbogarakat!

— Nem rántotta ki a száját?

— Nem, hiszen csak egy kis rántást éreztem. A horgot nem is fogta.

Biztatásnak és a remény fokozására ez is jó volt, mert hisz bizonyoságot tett az eset arról, hogy a harcsa reagál csalogatónkra.

Nem telt el egy félóra, amidőn az én horgom nyugal-mát is megzavarta a hal. Rögtön éreztem, hogy nem komoly dolog, mely körülbelül úgy játszódtott le, mint mikor valaki egy fáról ereszt le egy valamely ághoz kötött kötelet, hogy fogjuk meg az alsó végét és húzzuk le az ágat. E célból kissé felugorva, ép csak a kötél csücskét kapjuk el, mely kicsúszik kezünkéből. Még csak meg sem rántottam a horgot, pedig ugyanaz történt, mint előbb Bóninál, csakhogy ő azt hitte, megvan a harcsa.

— Bóni, az enyémről is levitte a lóbogarat!

Azzal felhúrom csendesen a horgot, melyen csak a rovar roncsai maradtak. Úgy foghatta meg alulról, hogy a kettős horog hegyei bele sem kerültek a harcsa szájába.

Rövidesen azután, hogy az újból felcsalizott horgom a vízbe került, Bóni újból felugrik és sebbel-lobbal két kézzel beszedve a zsineget, egy kétkilós harcsát dob be a ladikba. Az egész művelet 3—4 másodpercnél tovább nem tartott. Egy vérbeli halász gesztusát láttam Bóni magatartásában, aki a horgára akadt halat mindig első meglepetésében gyűri le és keríti hatalmába. Teljesen ellentétben a sporthorgással, aki ezt az eljárást csak igen ritkán, de mindig csak a szükséges mérvben akkor követi, ha ellenkező esetben a horgon levő hal elvesztésé-nek veszélye forog fenn, amidőn például a hal valamely fa vízben levő gyökerei vagy nád közé, esetleg más búvó-hely felé iparkodik. Ily esetben is csak a hal elterelésére törekszik a sporthorgász, de brutális erőszakot sohasem követ el, mert főelvezete: a küzdelem a hallal teljesen elveszne és csak a fizika törvényei, esetleg a véletlen, nem pedig az ügyesség, a szellemi fölény és tudás dönti-el a teljesen egyenlő eséllyel folyó küzdelmet.

Meg is mutatom Bóninak a fogott hal 2½ cm hosszú tépett sebé, amit horgával ejtett fejének felső részén, ahol az pedig legkeményebb.

— Látja Bóni, ily erőszak mellett egy igen nagy harcsát sohasem fog megkapni, mert az kiegyenesíti vagy letöri horgát és leszabadul, de ez a kisebb harcsa sem kerül kezébe, ha nem a kemény, csontos orrában, hanem puha helyen, oldalt vagy alul ül a horog, ahol kiszakadhat.

— De kérem, másként nem kapja meg az ember, ha rögtön ki nem rántja, — mondja Bóni.

Hát ez az ő tapasztalata. Mindenesetre a földolog a halászköznél a hal gyors birtokba vétele. Ők csak arról beszélnek mindig, amit őseiktől átvett fogási módokkal tényleg fogtak. Egy árva szóval sem árulják el azt, hány már horgon levő harcsa szabadult le ismét. Egyetlenegy halász mondotta el nekem évekkal ezelőtt esetét egy nagy harcsával, mely akkora volt, hogy erős horgának egyik ágát letörte és elszabadult.

No de most térjünk át az én tragédiámra :

Utunk közepén lehattunk, amidőn egy örületesen erős rántás után vitte egy láthatatlan erő horgomat, de oly vehemenciával, hogy épp másik kezemmel is odanyúlhat-tam a kötélhez, amidőn annak teljes hosszát már elvitte és a ladikhoz lévén az kötve, tovább nem engedhettem. Ebben a pillanatban egy erős rántás és a kötél meglazul, azt ellenállás nélküli behúzhattam a csónakba. A boldogult Polónyi Gézától örökölt 2½ milliméter vastag nikkellacél-horog egyik ága teljesen kiegyenesedve került ki, arról szabadult le a jól megfogott nagy állat! Ez pedig lehetett akkora, hogy csónakunkat bizvást húzhatta volna a Dunán még az ár ellen is.

Tanulság: ily primitív, ősi időkből reánk maradt készséggel nem lehet sportszerűen horgászni harcsára még akkor sem, ha 100 méteres kötelet veszek, mert az a 15 méter is majd levitte a húst a kezemről, oly gyorsan szaladt végig azon. Az én bűnöm ez eset körül csak az volt, hogy előre is tudhattam volna mindezt, ha végig-gondoltam volna az eshetőségeket. De hogy ily nagy harcsa menjen ép az én horgomra, ez az, amire nem számítottam.

A gemenci halásztanyára érve első dolgom az volt, hogy megfelelőbb új készségeket állítsak össze. Legerősebb, galócázáshoz használt horognyelem és motollám, vala-mint 1 milliméter vastagságú 60 méteres selyemzsinemem erre megfelelőnek látszott. Erre szereltem rá egy, a ma használttal megegyező új, ugyancsak kétágú horgot. Ha a maihoz hasonló nagy harcsa tévedne erre a horogra, az összetörheti ugyan a botom végét, de a motollán levő fékez-hető hosszú zsineggel majd csak megbirkózom vele és fárasztom addig, míg be nem hódol.

Másnap reggel Bóni felvitt csónakjával a Dunapart mentén néhány kilométernyire úgy, hogy a tegnap meg-állapított legjobb helyeket újból lecserkelhessük. Amikor Bóni meglátta a kecses szerszámomat: a háromméteres galócás botot, a vékony, egyetlenegy ölmogyóval meg-terhelt zsineget, csak rázta a fejét és kérdezte:

— Ezzel akarja kegyelmes úr megfogni a nagy harcsát?

— Ezzel én, Bóni, csak kerüljön legalább egy, amely bekapja a horgot.

És bekapta rövidesen, ahogy megkezdtük a leeresz-kezdést a Dunán!

Egy erős rántást éreztem, botom vége begörbül, én viszonzom azt egy megfelelő visszavágással, hogy a horog jól fogjon. Azzal éreztem a motolláról a zsineget, elsőb-ben könnyen, majd fokozatosan fékezve, de mindig fesze-sen, annyira, hogy a botom félkörre görbül. Bóni izgatot-tan felugrik, fogja a zsákot (merítőhálót) és dirigál:

— Ide tessék húzni, majd én alámerítem a zsákot, mert leszabadul.

— Ez már nem szabadul le többé! Csak üljön le maga is nyugodtan, majd szólok én, amikor valamire szükség lesz. Egyelőre terelje lassan az evezővel beljebb a ladikot a Dunába.

Amidőn a harcsa már levitt az első iramban vagy 25—30 méter zsineget, kényelmetlennek találta a mindig erősebb fékezést és nehezebb ellenállást. A Dunán lefelé iparkodott volna, ha ugyanakkor én még erősebb fékezés-sel nem kényszerítem egy erősebb félkör megúsására. Majd a motolla kézbevételével és felcsavarásával közelebb is húztam a halat a csónakhoz vagy 15 méterrel, amíg újbóli nagy rántással ismét én voltam kénytelen le-engedni vagy 20 métert a zsinemből. Közben a ladik lassan úszott lefelé, most már beljebb a Dunán és távol a tuskók-tól. A hal pedig még néhányszor megkísérelte a szökést. iramai azonban mindig rövidebbek lettek, amíg vagy 8—10

pernyi küzdelem után Bóni a csónak mellett alámeríthette a fáradt harcsát. Oly szépen ült a horog, hogy Bóni csak nehezen tudta kivenni. A sebet csak az találta meg, aki tudta, hol van. Nagy csalódás mindkettőnk részéről! Az ellenállás és kifejtett erő után ítéve én a halat 8—10 kilósra tartottam és most láttuk, hogy nem lehet több 2 $\frac{1}{2}$ kilónál, bár 90 cm hosszú volt ez az első puttyogatóval fogott harcsám.

A csalódás magyarázata a következő: Több harcsát fogtam már régebben ezen a vidéken fenekes horoggal, főképpen Góga mellett a Sióban, de azok 1 $\frac{1}{2}$ kilónál nagyobbak nem voltak és távolról sem oly vadak, mint a nagy Dunában. Rég nem volt harcsa a horgomon és így elszoktam széles feje ellenállásának számbavételétől. Ez a széles fej pedig a normális fejű hallal szemben épúgy a 2—3 szoros ellenállást fejt ki a vízben, mint az a horgon levő hal, melyet véletlenül a farkánál fogunk meg, amidőn farkával csapkova a horogra, az behatol testébe és felborzolt mellsőrénnyel húzzuk a vízben.

Folyt. köv.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

A Dunaszecskő-drávatoroki halászati társulat Dokupil Adolf társulati elnök elnöklete alatt f. évi április hó 23-án Mohácson tartotta rendes közgyűlését. Napirend előtt a társulat igazgatója bejelentette, hogy a társulat vizeinek bérbeadása és a bérlőkkel a szerződés megkötése megtörtént. Az I. szakaszt Molnár és társai halászmesterek, a II. szakaszt Cserháti Sándor, a III. szakaszt pedig Frigyes főherceg uradalma vette bérbe. A közgyűlés megállapította az érdekeltségi kimutatást, amely az új érdekeltségi összeállítás alapján, s amely főleg Mohács közbirtokosainak csoportokká való alakulása következtében volt szükséges. A társulat üzemi éve teljesen rendes mederben folyt le, a zárszámadás 2351 pengő 97 fillér bevétellel és 2097 pengő 49 fillér kiadással, tehát 254 pengő 48 fillér pénztári maradvánnyal záródott. Az 1930. évi költségelőirányzat 1522 pengő 72 fillér bevételt és 1480 pengő kiadást, tehát 42 pengő 72 fillér pénzmaradványt mutat fel. A holdanként kivetendő járulék 8 fillér.

F.

A Balatoni Halászati Társulat f. évi április hó 28-án br. Inkey Pál elnöklete alatt Siófokon tartotta választmányi ülését és rendes közgyűlését. Napirend előtt Sűmegi Vilmos választmányi tag meleg szavakkal emlékezett az elnök családjában történt örvedetes eseményről, hogy t. i. leányát gróf Teleki József eljegyezte. Tolmácsolta az egész társulat meleg jókívánságait, melyet az elnök hálás köszönettel viszonozott.

A közgyűlés megemlékezett a társulat 40 évi eredményes működéséről s az elnök kifejezésre juttatta, hogy a közös munka az, amely az országot előréviszi s ennek jegyében kívánja a társulat további jövőbeni munkásságát is. A közgyűlés megállapította az érdekeltségi kimutatást és az 1929. évi zárszámadást, melyet 105.587 pengő 09 fillér bevétellel és 104.398 pengő 33 fillér kiadással rendben talált. Az 1930. évi költségelőirányzat 134.974 pengő 88 fillér bevételt és 132.061 pengő 47 fillér kiadást, tehát 2913 pengő 41 fillér pénzmaradványt mutat fel. A holdanként kivetendő járulék külön megállapítást nem nyert, miután az a teljes költségelőirányzatban bennfoglaltatik.

A közgyűlés további 3 évre megválasztotta az elnököt, al-elnököt, igazgatót, 15 választmányi tagot és 3 számvizsgáló bizottsági tagot. A parti sporthorgászat ügyében akként határozott, hogy a csónakról való horgászat engedélyezésére a bérlő részvénytársaság illetékes, azonban a csónakról való horgászás csak olyan egyéneknek engedélyezhető, akik a parti sporthorgászatra valamely tulajdonostól szintén engedélyt szereztek. A közgyűlés egyúttal elhatározta, hogy a parti sporthorgászat kérdésével a jövőben nem kíván foglalkozni.

F.

A Halásztelek-kákafoki halászati társulat Szarvason f. évi április hó 12-én tartotta meg évi rendes közgyűlését gróf Bolza Géza elnöklete alatt. Sziráczky Sándor társulati alelnök-igazgató ismertette a társulat mult évi működését.

A szarvasi horgászok kérelme folytán a társulat közgyűlése felhatalmazta a halászati bérlőt, hogy a vízterület megállapított szakaszaira korlátolt számban horgászjegyeket adjon ki.

A közgyűlés az elmúlt másfél évre 3000 pengő osztalék területarány szerinti kifizetését határozta el az érdekelt víztulajdonosok részére.

A Dunaföldvár-bátai halászati társulat dr. Ámon Pál elnöklete alatt f. évi április hó 26-án Kalocsán tartotta rendes közgyűlését. Az igazgató bejelentette, hogy az Isgum Testvérek haszonbér leszállítása ügyében kiküldött 5 tagú bizottság és a rendkívüli közgyűlés a kérelmet teljesíthetőnek nem találta. A nyíltvizek halászatánál az elmúlt évben tapasztalt súlyos gazdasági viszonyok a társulatnál szintén észlelhetők voltak, mert a VII. üzemszakasz bérlői a legutóbbi bérrrel hátrálékban maradtak. Ezen szakasz bérösszegének biztosítása, valamint a halászat további értékesítése ügyében a közgyűlés a döntést függőben tartotta, s elhatározta, hogy a vonatkozó tárgyalások befejezte után ez év május hó 15-én rendkívüli közgyűlést fog tartani, amely ezt a kérdést véglegesen elintézi. A zárszámadásban az üzemszakasz számla 43.149 pengő 59 fillér bevétellel és kiadással, a járulék-számla 3206 pengő 86 fillér bevétellel és 2281 pengő 70 fillér kiadással, a tartalék számla 10.865 pengő 34 fillér bevétellel és 7090 pengő 34 fillér kiadással szerepel. A költségelőirányzat 2147 pengő 77 fillér bevételt és ugyanannyi kiadást mutat fel. A holdanként kivetendő járulék 132 fillér.

Bérlőknek bérleengedési kérelmét a közgyűlés a május 15-én megtartandó rendkívüli közgyűlés elé utalta.

F.

Vásárosnamény-csapi tiszai halászati társulat f. év április 13-án Vásárosnaményban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a kötelekbe tartozó vízterületnek halászati bérlési feltételeit állapította meg, minthogy a régi bérlési szerződés lejárt. Az ajánlati feltételeket lapunk más helyén közöljük. Az ajánlatok fölötti döntés időpontját f. évi május 19-ében állapította meg a közgyűlés.

Az alelnök-igazgató bejelentette azt is, hogy az állam által adományozott 1869 q nemes pontyvadékok április 10 és 11-én helyeztetett ki a gyűrei, révaranyosi és a Rózsás holt kanyarokba.

I.

Az alocsizigeti halászati társulat f. évi április hó 25-én Szolnokon tartotta meg évi rendes közgyűlését Geiger Jenő elnöklete alatt.

A társulat évi működésének ismertetése után a társulati ügyész előterjesztette a mult évi számadást, amely szerint a halászati bérből befolyt 2100 pengő bevételt 148 pengő kiadás terheli.

A fentmaradó 1952 pengőből a társulati tagok részére 321 kat. hold vízterület után 6 pengő holdankénti részesedés kifizetése után 26 pengő maradvány fog mutatkozni. A jövő évi költségelőirányzat ugyanezen bevételi és kiadási tételekkel fogadtott el.

I.

Az érd—dunaegyházi halászati társulat f. évi május hó 5-én Budapesten tartotta meg évi rendes közgyűlését Herbst Jenő elnöklete alatt.

Az elnöki jelentés ismertetette a társulat mult évi működését. A halászati haszonbérek az összes üzemszakaszokról befolytak. A Magyar Tógazdaságok r.-t. mint az I—IV. üzemszakaszok bérlője a mult évekről elmaradt és a folyó évre esedékes kötelezettsége szerint 34 métermázsza nemesponty-ivadékokat helyezett ki. A társulat összes bevétele a mult évben 13.866 P, ezzel szemben a kiadás 13.321 P és a pénzmaradvány 545 P.

Jövő évre a költségelőirányzat 700 pengőben fogadtott el (igazgató tiszteletdíja, irodaszerek, postaköltség, halászati egyesületi és egyéb adminisztratív kiadások). Ennek megfelelően a kataszteri holdankénti járulék ez évre 8 fillér.

I.

Halgazdaságok

részére húsliszt, halliszt, szárított tengeri-keményítő moslék, továbbá

Rhenania foszfát

legelőnyösebben beszerezhető:

Dukes és Herzog

cégnél Bpest, V., Géza-u. 1.

Telefón: A. 288—09 és 122—74.

Hirsch Imre okleveles gazda

Magyarország és Horvát-Szlavonország legkiválóbb tógazdaságaiban szerzett 17 éves praksisa alapján, vállalja tógazdaságok berendezését, kezelését, haltermékek bel- és külföldi értékesítését, feles és részes tógazdaságok számadásainak szakszerű vezetését és ellenőrzését, halászati üzemtervek, etetési előirányzatok, kihelyezési és lehalászási tervek készítését, valamint haltakarmányok beszerzését az ország bármely részében

Debrecen, Szent Anna u. 35. (Telefón 24.)

ÚJDONSÁGOK—VEGYESEK.

Személyi hírek. A kormányzó úr Öfömméltósága f. é. március hó 31-én kelt magas elhatározásával a földművelésügyi miniszter úr előterjesztésére dr. Maucha Rezső és dr. Unger Emil II. osztályú m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főadjunktusoknak az I. osztályú m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főadjunktusi címet adományozni méltóztatott.

A süllő ivása a Balatonon az idén nagyon kedvező időjárás mellett igen jól sikerült. A kikelt ivadék nagy tömegét külön e célra szerkesztett legapróbb ivadékfogó-hálóval sikerült megállapítanunk a múlt hó 25-én, mikor a peték kikelése már csaknem teljesen befejeződött.

Dr. U. E.

A gémfajok táplálkozásának kutatása.

— Kérelem tógazdaságainkhoz. —

A halastavaknál élő vagy egyáltalában ott megforduló vízimadarak közül kétségtelenül a gémekek azok, melyeket a halóvás érdekében a legnagyobb számmal elejtenek. Ezt a körülményt nagyon alkalmasnak találom arra, hogy a jelenleg folyamatban levő, igen széles alapokon végzett táplálkozási vizsgálataimhoz anyagot gyűjthessek. Az említett vizsgálatok úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból szerfölött fontosak lévén, minél nagyobb anyag gyűjtése lenne kívánatos. Ezért tisztelettel kérem a tógazdaságok vezetősegeit, hogy mivel ezideig még nem sikerült megszerezniük a kellő mennyiségű vizsgálati anyagot, az idei évi szezonban legyenek szivesek beküldeni a Madártani Intézetbe a gémekek gyomortartalmait. Minthogy a madártani irodalomban eddig jórészt csak szörványos, gyérszámú adatok jelentek meg a gémekek táplálkozására vonatkozólag, nagyon szükségesek az alapos tanulmányok, annál is inkább, mivel egyes nálunk gyakoribb gémfajok (pl. vörösgém, bakcsó stb.) a tőlünk nyugatra fekvő államokban alig, vagy csak kis számban fordulnak elő és így a reájuk vonatkozó vizsgálatok teljesen újjak lesznek az irodalomban. Legcélszerűbb a madarakat egészen beküldeni, vagy ha ez nem lehetséges, úgy csupán a gyomrot (és begyet), a gémfaj pontos megállapíthatása céljából pedig a fej vagy más testrész (illetve néhány toll stb.) mellékelésével. A portóköltségeket megtérítjük. Esetleg a szagtalanítás céljára kis formaldehid oldatot lehetne használni, amit kívánatra küldենek. Néhány csepp elegendő volna a szállítás idejére, amikor szárazon, kis dobozban „Minta, érték nélkül” felírással továbbítható volna a vizsgálati anyag. Már az eddigi kutatásokból is látható, hogy gémeink halakon kívül sok oly állatot (vízirovar, békát, egeret stb.) fogyasztanak, amelyek gazdaságilag nem kívánatosak és így a gémekek túlzott üldözése ezért kevésbé is jogosult. De legalább így az amúgyis elejtett madarak gyomortartalmaik révén a tudomány javára válnak.

Dr. Vasvári Miklós
a M. Kir. Madártani Intézet asszisztense.
Budapest, II., Herman Ottó-út 15.

A takarmánybeszerzési hitel hosszan húzódo tárgyalásai befejezés felé közelednek és sikerrel biztatnak. Mire e sorok napvilágot látnak, előreláthatólag a részletek is tisztázva lesznek, melyek szerint a szétosztandó összeget az exportihel céljaira szánt amerikai kölcsönből fogjuk kapni 60.000 dollár összegben, amelynek szétosztását a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (Budapest, V., Nádor u. 32.) fogja, mint tavaly, eszközölni. Az igénybevehető hitel nagysága a tógazdaság kat. holdja után 50 P lesz és végső visszafizetési határideje 1930. évi december hó 31. A feltételek egyébként azonosak a tavaly folyósított kölcsön igénybevételi feltételeivel.

F.

A magyar halász fajszeretete és a morva halász halála. Még a háború előtt történt, hogy néhai mesterem, Herman Ottó, a Fertő megyesi határában használatos vejsze-típus tanulmányozásával és lerajzolásával bizott meg. Ez a vejsze arról volt nevezetese, hogy Finnországon kívül Európában csupán a Fertőn volt alkalmazásban. De megbízattam azzal is, hogy menjek el Hegykőre, Kertész Sándor kiváló halászmesterhez is — akinek a Fertő őshalászatának legtöbb adatát köszönjük — és próbáljam tőle valahogyan megtudni, van-e a híres hegykői pontyüktőnek — ennek a legtokéletesebb vejszerendszernek — német neve is, a nyilván a „kürtő” elferdítéséből származó „kerté” néven kívül? A már akkor is őszhajú halászmester így felelt: „Van más német neve is, de nem mondom meg. Mert ha ezt Herman Ottó könyvében megírja, ezer esztendő múlva, amikor már talán nem is lesz magyar a világ, a németek ezt az ősi magyar eszközt is eldísputálják tőlünk, csak azért, mert német neve is volt!”

Fertőmedgyesen ugyan megkaptam, ha nem is a pontyüktő-, hanem a finn-vejsze német nevét: „Münich” (=Mönch), de ez sem látszik eredetinek, hanem valószínűleg a „barátságzilip” analógiájára keletkezett. A pontyüktő német nevét tehát máig is titokként őrzi Kertész Sándor bátyánk. Adja Isten, hogy még sokáig őrizhesse!

Második példaképpen Herman Ottó öreg barátjára, Morcinek F.-re, a morvaországi haltenyésztőre hivatkozom, aki a bánáti Partoson elsőnek rendezett be rizstermeléssel egybekötött halgazdaságot. Ő volt az, aki Halottak napjára évről-évre ellátogatott Budapestre, díszes koszorút hozva Kossuth Lajos sírjára. Mint mondá, hálából teszi ezt. Azért, mert a Kossuth Lajos által szabott magyar függetlenségi mozgalom következményeképpen szabadult fel az ő morvaországi atyja is a jobbágykorbács alól! Öreg Morcinek nemes szíve kihűlt már, de emléke élni fog a magyar halászok lelkében.

Csörgey Titusz.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

3. számú kérdés: Mennyi a teelő pontyok százalékban kifejezett súlyvesztése ősztől április hó 30-ig?

X. Y.

3. számú felelet: A teelő pontyok súlyvesztése (százalékban kifejezve) annyira ingadozó, hogy általános érvényű számokat adni nagyon bajos lenne. Függetlenül a ponty állapotától (kövér vagy sovány?); másodszor az időjárástól, átlagos hőmérséklettől; harmadszor a víz természetétől; azután a területegységre eső halak számától és korától, egyedsúlyától is, szívesen nagyon sok függ attól, hogy teelőmedencében vagy halastóban teel-e a pontyállomány? Teelőmedencét tételezve fel, ahol zsúfoltan vannak rendszeren a halak és megfelelő rendszeres táplálásuk — a természetes táplálék hiánya miatt — lehetetlen, nov. 1-től „ápr. 30-ig” (!?) igen tetemes veszteség lehetséges, véleményünk szerint 20% körüli is, ha a teelési viszonyok (enyhe tél, korai tavasz) kedvezőtlenek. Ugyanez azonban a tóban teletett hasonló anyagnál a veszteség egyenlő lehet a nullával. A teelőben való nagy veszteséget azonban, hangsúlyozom, éppen az április végéig levelében feltételezett teelés rovására innám leginkább. Normális teletelési időtartam és nem kedvezőtlen viszonyok között a teletetőkben történő súlyvesztés nem szokta meghaladni a néhány (2—10) százalékot.

A súlyvesztés csökkentése céljából tavasszal a pontyokat etetni is szokták a teelőkben, ha a halak ott már nem éppen „teletnek”, hanem későbbi eladás és jobb ár elérése végett rak-tározatnak, de mindig csak minimális mennyiségű adagokkal (kukorica-dara), nehogy a víz a takarmánytól és a halak ürülékétől romlásnak indulva, oxigénhiányt okozzon. Az óvatosan etetett anyahalak kihelyezés után biztosabban ívnek le, mint azok, melyek koplaltak.

Mozgó vízben a súlyvesztés esetleg nagyobb, mint a teljesen nyugodt, állóvízben, de hogy mennyivel, erre vonatkozólag nincsenek megbízható adataink.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-től nyert értesítés szerint március hó folyamán a *nagybani* halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvizi élőponty	{ nagy	2:20—2:30 P	
	{ közép	2:10—	
	{ kicsi	1:90—2:00 "	
Édesvizi jegeltponty	{ nagy	1:80—	
	{ közép	1:60—	
	{ kicsi	1:40—	
Dunai süllő	{ I. oszt.		"
	{ II. oszt.		"
	{ III. oszt.		"
	{ IV. oszt.		"
Balatoni fogassüllő	{ I. oszt.		"
	{ II. oszt.		"
	{ III. oszt.		"
	{ IV. oszt.		"
Harcsa	{ nagy	4:00—	"
	{ közép	2:80—3:20 "	
	{ kicsi	2:40—2:80 "	
Csuka	{ nagy	1:80—	"
	{ kicsi	2:—2:20 "	
Compó		4:20—4:80 "	
Márna		1:30—1:60 "	
Kecsege			"
Kárász			"
Ön			"
Balatoni keszeg			"

Forgalom élénkebb, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.T.

Több mint 6000 katasztrális hold terjedelmű tógazdaságaiból az alábbi helyeken:

Balatonföldvár, Bia, Bicske, Csoór, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Konyár, Mike, Nagyláng, Órpuszta, Pellérd, Sárd, Sárszentmiklós, Sáregres, Somogy-szentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószecső, Tüsképuszta, Varásló szállít tenyésztésre nemestörzsű egy- és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékok, fogassüllő-ikrát.

TELEFÓN:
AUT. 122—37.

BUDAPEST
V., Széchenyi-utca 1

résztvénytársaság

Halkereskedelmi

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelt halat.

ZIMMER FERENC

TELEFÓN:

Közp. vásárcsarnok:
Aut. 854—48.

Fióközlet: V., József-tér 13.
Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky-utca 18.
József 335—39.

Budapest IX., Központi-

vásárcsarnok

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

TELEFÓNSZÁM

IRODA: AUT. 850—71.
ÜZLET: AUT. 855—84.

BUDAPEST IX.,
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK.

HALÁSZHÁLÓ

puha ínslég és kötél, hálófonal, para-fa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
R.-T.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV. Ferenc József-rakpart 6-7
A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között
Telefón: Aut. 843—10.

Fióközlet: VII. Thököly-út 16 szám
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt
Telefón: József 361—71.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ

R.-T. HALNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST

Telep és iroda: IX, Csarnok-tér 5
Elárúsító hely: IX, Közp. vásárcsarnok V, Széchenyi-u 1
Központi iroda: T.: Aut. 122—37

Telefónszám:

Nappal ■
Aut. 856-36.
Éjjel ■
Aut. 105-32.
Szállítási osztály: József 348-48.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r.t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

STEINER MÁRKUS

hálnagykereskedő

■ vezető feltételek mellett intézek el.

Bizományi eladásokat ked-

séggű élő és jegelt halat.

BUDAPEST

IX. ker. Közp. vásárcsarnok.

Iroda: IX., Erkel-utca 11.

Telefónszám:
Aut. 866—19.

Veszek és eladok bármily mennyi-